

No és passat la primera vegada que em toca intervenir més o menys públicament per a fer una mica d'apologia d'aquests tres artistes, Albert Casals, Rey Polo i Pujol Grau, ^{que} ja fa uns deu anys que, sota el lema "Tres punts de vista", no es cansen de burxar en el món de la plàstica ni d'assajar noves tècniques en la realització del seu art. Ara mateix, ~~se~~ se m'ha acudit establir un paral·lelisme entre ells i aquells tres famosos personatges d'Alexandre Dumas coneguts com els tres mosqueters. Només que, en comptes de lluitar amb espases, ells lluiten amb pinzells xops de colors diversos en la batalla inacabable i meravellosa de l'estètica. I això ho fan plegats i en profit mutu. És allò que Alexandre Dumas posa en la boca ~~dels~~ dels seus herois: "Un per a tots i tots per a un". Només que aquest un que a ells els empeny és l'Art, de la mateixa manera que també és aquest un al qual convergixen tots els seus afanys i il·lusions. Albert Casals ens reporta la figura d'un Athos arraixat, Rey Polo ens suggereix l'estampa d'un Aramis faldiller, Pujol Grau ens fa evocar la planta d'un Porthos bonhomíós. En alguna avinentesa s'ha afegit al grup, a la mena d'un D'Artagnan, un quart element: el músic Miquel Pujol, que armat del seu violoncel, l'arquet i altres estris lliura també el combat estètic

dels sons i dels acords dins d'una avantguarda revolucionària. Llavors el lema s'eixampla ~~en una mica més~~ una mica: "Tres punts de vista més un".

Avui, però, tenim aquí només els tres mosqueters, els tres artistes pintors: Albert Casals, Lluís Rey Polo i Joaquim Pujol Grau. I els tenim aquí disposats a fer-vos particeps de les seves experiències plàstiques. Perquè ells han vingut amb part de la seva obra pictòrica per a veure de transmetre-us el missatge que han intentat deixar-hi plasmat, ja que quan un artista porta quelcom dintre seu i sent la necessitat d'expressar-ho, ha de fer-ho servint-se d'aquells mitjans que estiguin més a l'abast del seu temperament i de la seva personalitat. En aquest cas, els mitjans que fan servir aquests tres artistes són els colors i les formes, a través dels quals caldrà que amb esguard obstinat i esperit atent us esforcem en copsar tot allò que us sigui possible del seu contingut estètic.

Com diu l'escriptora Glòria Moure, els camins pels quals camina l'art contemporani des de fa ja alguns anys han donat origen a una multitud d'abandonaments i de posada al dia, apressats en alguns casos i dubtants en d'altres. No hi ha cap dubte que la creació artística és avui dia una tasca difícil i valenta en comparació a èpoques anteriors en les quals tendències definides en manuals autèntics o el cor-

pus ideològic a disposició de l'intel·lectual, significaven una estructura objectiva entorn de la qual conrear el bon gust i l'habilitat. A primera vista sembla que les avantguardes, tant les històriques com les conseqüents de la postguerra en els ~~anys~~ anys seixanta i setanta, han estat defenestrades; no obstant això, el que ~~ha~~ s'ha posat en qüestió amb màxima radicalitat no ha estat ni la visió integradora de les arts ni l'animositat contestatària, sinó la confusió de gèneres, la dilució de l'art en d'altres disciplines, la sobirania de l'objectivitat - és tan difícil ser plenament objectiu en matèria d'estètica - i el culte a la innovació en si mateixa. Paradoxalment, aquest rumb en el signe dels temps ha canviat l'espai polític-individual estenent-lo molt més enllà de les fronteres col·lectives i obligant l'artista a apropar-s'hi i a no cedir-lo com en altres temps, ja que aquest procés amarat de les coses quotidianes i privades és difícil d'identificar. D'altra banda, l'art s'ha vist obligat a contemplar-se a si mateix en la seva naturalesa més pura, intuïtiva i a re-identificar-se com a acció transcendent i universal de l'home contingent. Per tot això, sembla que l'esforç configuratiu que l'artista ha de mantenir viu hagi de manifestar-se sense temptacions progressistes, per bé que quan aquesta mena de temptacions es presenten es fan de vegades difícils de resistir.

Ens trobem, doncs, davant les obres de tres artistes, que tenen una força evident, la qual rau en el seu afany de comunicació. Fan servir tècniques diferents, segons sigui el propòsit o la inspiració que els empenyi. No es tanquen mai a cap tècnica determinada i deixen sempre a punt de connectar les antenes receptives de la seva sensibilitat a tot allò que pugui reportar l'expressió d'una vivència, d'un sentiment o d'una intuïció.

A les obres ~~de~~ d'Albert Casals hi predomina sempre un motiu principal, una mena de líder de la composició, al voltant del qual van voltant ombrejats els motius secundaris, gairebé sempre en tons foscos. Fa l'efecte de vegades com si es mantinguessin amb un posat passiu i només faltaria que deixessin anar algun plany per a fer ressaltar més el crit de victòria del "leit motiv" de la composició.

Rey Polo se'ns presenta com un gran preocupat per la matèria, per la forma, pel color. Hi hagué un temps que es va dedicar amb entusiasme al conreu de la pintura gestual i això va fer que arribés a conquerir el Premi Joan Miró en la seva segona edició. Però ha pogut més en ell la passió per la investigació artística i va cercant formes noves per a una expressió plàstica de les experiències normals de la vida. Treballa amb materials nous, damunt dels quals va posant símbols i grafismes. Després,

mitjançant l'aplicació de la màgia del color, va prenent consistència l'obra d'art.

Joaquim Pujol Grau ha orientat les seves investigacions, en un cert moment, vers les possibilitats expressives del "porexpan", un material lleugeríssim que s'acostuma fer servir a fins d'embalatge. Pujol Grau llima aquest material, hi fa talls fins aconseguir-hi figures humanes, formes geomètriques, tot amb una íntima i acurada interrelació, definida mitjançant el color. Ha experimentat un munt de possibilitats plàstiques que se li han posat a l'abast i s'ha esmerçat a esgotar-les fins allà on li ha estat artísticament factible. Els materials més insòlits, com ja he dit, han estat objecte de la seva curiositat i han esperonat el seu esperit de recerca. En són una bona prova els sacs penjats, cada un amb la seva perxera corresponent, que ens ofereixen una visió ben original de la seva concepció plàstica. Les peces apareixen un sí és o no és esfilagarsades amb l'ajut d'uns cordills enganxats premeditadament per a provocar un efecte determinat i unes siluetes antropomòrfiques que contribueixen a infondre'ls una certa humanitat. La disposició d'aquests teixits més aviat bastos, que alguna vegada potser van servir servir per a contenir arròs, blat de moro o cigrons, amb els seus esfilagarsaments estudiats i els seus rebreos intencionats, inci-

ten l'esguard de l'espectador per fer néixer tot un feix de suggeriments encuriosits i fins i tot positius.

Es això, doncs, el que aquesta mostra d'aquests tres artistes, d'aquests tres maqueters de la pintura, que gràcies a l'Ajuntament de Barcelona es celebra en aquesta escola de la Reina Violant, és això allò que pretén i que busca: desvetllar el vostre interès i el neguit per l'art, que és una manifestació de la cultura, a fi i efecte que enriqueixi la vostra personalitat amb el ~~genuí~~ gaudiment del plaer estètic, molt propi de l'ésser humà, però que per la seva naturalesa potser també té quelcom de diví o, si res més no, que s'enlaira pel damunt de la naturalesa humana. I mull cloure aquest parlament tot parafrasejant una dita de Georges Braque, que diu així: "L'Art està fet per a neguitejar. La Ciència tranquil·litza." Jo diria, però, que l'Art neguiteja saludablement. Gràcies per la vostra atenció.